

Motion till riksdagen
2008/09:Sk490

av Birgitta Sellén och Sven Bergström (c)

Skatte- och ersättningsprinciper vid markavsättning för naturvård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över de regler som gäller beträffande kapitalvinstbeskattning vid statlig avsättning för naturvård samt även för intrångersättning för s.k. toleransavdrag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett medelpris på orten bör sättas för att ge markägaren marknadsmässig ersättning.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att markägare som betalat reavinst på tvångsinlöst skog ska få tillbaka den retroaktivt.

¹ Yrkande 2 hänvisat till MJU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Fram till 2010 ska 400.000 ha skog skyddas i Sverige genom naturreservat och biotopskydd, samtidigt som man räknar med att skogsägarna själva på frivillig väg ska avsätta 500.000 ha. Ersättning till markägarna baseras normalt på teoretisk avkastningsvärdering som hängs upp på ett statistiskt medelpris på orten.

Principen att i värderingen tillämpa ett medelpris för genomförda köp kan starkt ifrågasättas. Ett tillägg till medelpriset på orten borde därför göras för att ge markägaren full marknadsmässig individuell ersättning. Idag händer det att markägare får ett ersättningsvärde som ligger långt under marknadsvärdet i den ort där mark ska skyddas. Detta bör ges regeringen tillkänna.

För den enskilde markägaren som drabbas av samhällets markavsättning för naturvård uppstår ofta nackdelar vilka i dagens system inte beaktas, t ex nya gränser som försvårar rationellt brukande. Det handlar om både ekonomiska och känslomässiga faktorer som bör hanteras med full respekt för äganderätten. För ersättning till enskilda skogsägare utgår hos mottagarna kapitalvinstskatt med 27 % på den del som överstiger anskaffningsvärdet. Att staten efter en påtvingad avsättning tar tillbaka en stor del av ersättningen som kapitalvinstskatt upplevs som stötande.

Här följer ett exempel ur verkliga livet hur det kan bli för en skogsägare:

En skogsbonde berättar om hur delar av hans mark – 52 ha av 150 ha – klassas som nyckelbiotop. Vid avtalet som skrevs 2006 fick han ut 205 kr/kubikmeter skog. Efter skatt (52 kr/kubikmeter skog) har de fått 153 kr/kubikmeter. Det är lite pengar i jämförelse med om de kunnat sälja virket, eftersom det är så höga priser nu.

I våra grannländer Norge och Finland ges särskilda skatteförmåner vid markavsättningar för naturvård. Med verkan från och med 2005 har Norge infört skattefrihet avseende kapitalvinst vid markavsättning. I Finland är kapitalvinstbeskattningen vid markavsättning för naturvård så låg som 5,6 %, en fjärdedel av den normala nivån. Till detta kommer att engångsersättningar vid skogsskyddsavtal är skattefria.

Statlig avsättning kan genomföras antingen genom att staten köper markområdet eller genom att staten ersätter markägaren för intrånget att den skogligena förfoganderätten övertas av samhället.

Från det uppskattade medelpriset dras vid intrångsvärdering ett s.k. toleransavdrag som avser värdet av den generella naturhänsyn som ska lämnas enligt skogsvårdslagen. Vid köpalternativ tillämpas dock ingen sådan reduktion. Att vid intrång göra detta toleransavdrag för generell hänsyn är inte motiverat eftersom staten helt tar över den skogligena förfoganderätten på marken. Ersättningsprinciper som av markägarna uppfattas som rättvisa och rimliga ökar förutsättningarna för att nå målen för miljö och markavsättningar.

Vi vill nu särskilt lyfta fram frågorna om kapitalvinstbeskattning och toleransavdrag i samband med statliga ersättningar för naturvårdsavsättning. Inför nästa budgetproposition bör därför riksdagen ge regeringen i uppdrag att se över de regler som finns när naturreservat och biotopskyddsområden ska

Fel! Okänt namn på

inrättas på skogsägarnas marker. Kapitalvinstbeskattningen slopas för ersättning i samband med statlig avsättning för naturvård. Vid intrångsersättning (allframtidsupplåtelse) slopas reduktion med s.k. toleransavdrag. Detta bör ges regeringen tillkänna.

I samband med höstens miljömålsproposition kommer en del förändringar att genomföras om utredarna får gehör för dessa (enl. artikel i tidningen Skogsägare nr 4). Där föreslås att ersättningen för naturvårdsavtalet ska vara skattefri och att reavinstskatten tas bort vid ersättning för naturreservat och biotopskyddsområden. Det är förslag som förhoppningsvis kommer att vinna gehör. För de markägare som tidigare fått lämna ifrån sig mark till naturskyddsområden har det inneburit att de fått betala reavinstskatt. Markägare har tvingats betala hundratusentals kronor i reavinster på grund av att de tvingats sälja skogsmark som de helst velat behålla själva (ofta under gängse marknadsvärde på orten). Om nu reglerna görs om är det inte mer än rätt att de som tvingats betala dessa skatter får tillbaka reavinsten retroaktivt. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 3 oktober 2008

Birgitta Sellén (c)

Sven Bergström (c)